

Algorísmica

Algorismes per text

Jordi Vitrià

Cerca de strings...

Són algorismes crítics en moltes aplicacions importants de la informàtica:

- Editors de text (search, spell, etc.).
- Bioinformàtica.
- Cercadors (Google).
- Bases de dades.
- Compressió.
- Antivirus.
- Etc.

Cerca de *strings*...

Considerem el següent problema:

El patró

Tenim un *string* de m caràcters (el que volem trobar) i un *string* de n caràcters, n > m dins del qual buscar.

El text

P: 001011

T: 10010101101001100101111010

P: happy

T: It is never too late to have a happy childhood.

P: GATTCAC

T: ATCGGATATCCGGAAACTGGTAGCGTGTAGGAGGTAGCCTGGAAG

Cerca de strings: la versió ingènua.

En una primera instància, podríem comparar tot el *string* amb cada possible posició, però fàcilment podem millorar-ho...

P: 001011

T: 10010101101001100101111010

```
10010100010111101001001101
001011......
.001011.......
..001011......
...001011.....
....001011.......
....001011.........
.....001011.......
.....001011
```

Cerca de strings: la versió ingènua.

Algorisme de força bruta:

- 1. Alineem el patró al principi del text.
- 2.Ens movem d'esquerra a dreta, comparant cada caràcter del patró amb el caràcter corresponent del text fins que tots els caràcters fan correspondència o trobem una diferència.
- 3. Mentre hi hagi diferències i no haguem recorregut tot el text, re-alineem una posició més a la dreta i repetim el pas 2.

Cerca de *strings*: Algorisme de força bruta.

```
def BFStringMatching(t,p):
    m=len(p)
    n=len(t)
    for i in range(0,n-m+1):
        j=0
        while j<m and p[j]==t[i+j]: j=j+1
        if j == m: return i
    return -1</pre>
```

Cerca de strings: la versió ingènua.

La complexitat de l'algorisme es pot analitzar en tres situacions:

- En moltes ocasions, fem una comparació i movem. Aquest és el millor cas, i la complexitat si per tots els moviments féssim això O(n).

 Aquest seria el cas de tenir una patró que comença per una lletra que no apareix al text
- En d'altres, fem totes les comparacions. Aquest és el **pitjor cas**, i la complexitat si per tots els moviments féssim això O(nm).
- Quan parlem de *llenguatge natural*, la complexitat mitja s'acosta més a O(n+m)=O(n).

Cerca de strings: Versions avançades.

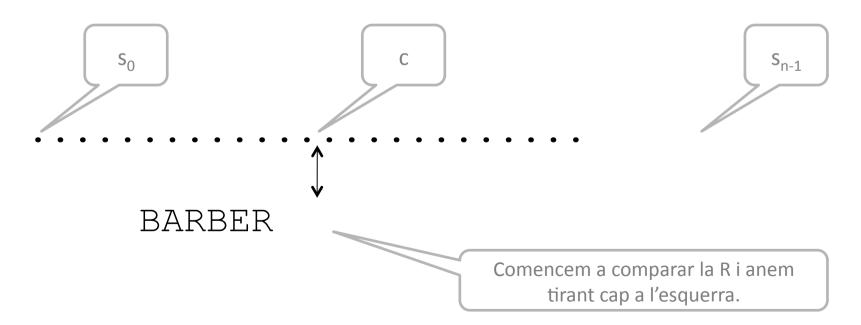
Una de les formes que tenim per reduir aquesta complexitat és pre-processar l'entrada de l'algorisme per optimitzar el seu funcionament.

Aquesta estratègia s'usa en molts àmbits de l'algorismica.

Per exemple, l'algorisme de Horspool, 1980 (que és una versió millorada de l'algorisme de Boyer-Moore, 1977), que pre-processa el patró per analitzar el seu contingut, genera una taula que li doni informació útil a l'hora de fer desplaçaments i durant el recorregut fa els desplaçaments basant-se en aquesta taula.

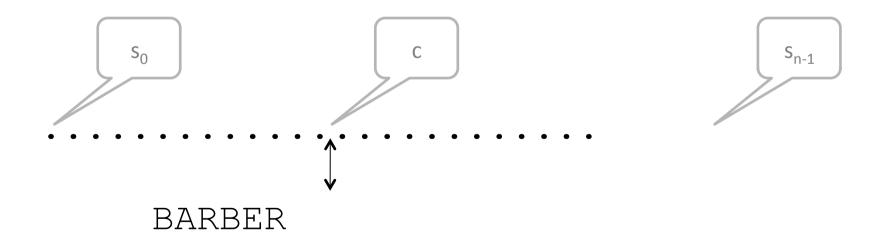
La majoria de vegades, falla el primer caràcter comparat. Si comencem per l'esquerra només saltem una posició. Per la dreta podem fer un salt més gran!

La primera observació és que, després del desplaçament, començar a comparar text i patró per la dreta ens proporciona avantatja a l'hora de precalcular els desplaçaments!

Si tots els caràcters són iguals, hem acabat. Sinó, desplaçarem el patró cap a la dreta **al màxim**, sense risc de perdre una instància seva al text!

Fins on? Això bàsicament depèn de c!

Quan falla la comparació entre patró i text, ens podem trobar amb varies situacions:

1. El caràcter c no està present al patró:

BARBER

podem desplaçar el patró m posicions.

2. El caràcter c està present al patró :

BARBER

podem desplaçar fins a la primera aparició del caràcter.

..BARBER

Algorisme	de l	Hors	pool
------------------	------	------	------

En el cas que c no hagi fallat, però falla més endavant:

3. El caràcter c no està present a la resta del patró:

podem desplaçar el patró m posicions.

...MER......

....LEADER

4. El caràcter c està present a la resta del patró:

podem desplaçar fins a la primera aparició del caràcter.

...BARBER

És evident que ens estalviem comparacions respecte a l'algorisme basat en força bruta, però també ho és que <u>si hem de fer totes les comprovacions necessàries per saber en quin cas ens trobem en el moment que falla una comparació tampoc hi guanyem res!</u>

Hi ha una instància de c a la resta del patró?

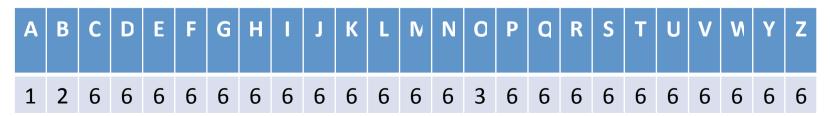
El que farem és pre-calcular la taula de desplaçaments.

La taula ens donarà un desplaçament per cada possible lletra de l'alfabet.

Els desplaçaments es poden pre-calcular, mirant el patró, amb aquesta fórmula:

- Si c no està entre els primer m-1 caràcters del patró, desplaçament = m.
- En tots els altres casos, desplaçament = distància des de la primera aparició c (començant per la dreta) al patró.

En el cas de BAOBAB tenim:


```
def BoyerMooreHorspool(pattern, text):
                                                        Distància des de la
    m = len(pattern)
                                                        primera aparició c
    n = len(text)
                                                        (començant per la
    if m > n: return -1
                                                         dreta) al patró.
    skip = []
    for k in range (256): skip.append(m)
    for k in range(m - 1): skip[ord(pattern[k])] = m - k - 1
    skip = tuple(skip) ____
    k = m - 1
                                         Aquesta instrucció converteix qualsevol
                                              següència a una tupla.
    while k < n:
         j = m - 1; i = k
         while j >= 0 and text[i] == pattern[j]:
              j -= 1; i -= 1
         if j == -1: return i + 1
         k += skip[ord(text[k])]
    return -1
```

Algorisme de Horspool: exemple.

```
JIM.SAW.ME.IN.A.BARBERSHOP

BARBER
...BARBER
...BARBER
...BARBER
...BARBER
...BARBER
...BARBER
```

La complexitat en el **pitjor cas** és *O(nm)*. En el **cas promig**, *O(n)*, però tot i estar en la mateixa classe de complexitat, és més eficient que l'algorisme de força bruta.

Altres problemes

La cerca no és l'únic problema interessant:

- Buscar el substring més gran en comú entre dos texts.
- Cerca aproximada.
- Etc.

El **problema** és: donat un patró P[1..m] i un text T [1..n], trobar el *substring* de T amb la **distància d'edició mínima** respecte a P.

Un algorisme basat en la **força bruta** calcularia la distància d'edició de *P* a **tots els** *substrings* de *T*, i llavors escolliria el que té distància mínima.

```
1
  h
        a="hola"
2
  ho
 hol
        cont=0
4 hola
        for j in range(len(a)):
5
 0
             for i in range(j+1,len(a)+1):
6 ol
                 cont=cont+1
7 ola
8
 1
                 print cont, (a[j:i])
9
  la
10 a
```

El nombre de substrings és
$$\sum_{i=1}^{n} i = \frac{n(n+1)}{2} = O(n^2)$$

Un algorisme basat en la força bruta tindria una complexitat $O(n^3m)$, atès que (com veurem) el càlcul de la distància d'edició té O(nm).

Abans de veure com cercar un patró (curt) en un text (llarg), anem a veure com calcular la "distància" d entre dos strings (curts).

• • •

Això es fa amb l'algorisme de Levenshtein.

В.И. Левенштейн (1965). "Двоичные коды с исправлением выпадений, вставок и замещений символов". Доклады Академий Наук СССР163 (4): 845–8. Appeared in English as: Levenshtein VI (1966). "Binary codes capable of correcting deletions, insertions, and reversals". Soviet Physics Doklady 10: 707–10.

Aquest algorisme (també anomenat "distància d'edició") calcula el nombre mínim d'operacions d'edició que són necessàries per modificar un string P i obtenir-ne un altre T.

Usualment, les operacions d'edició són:

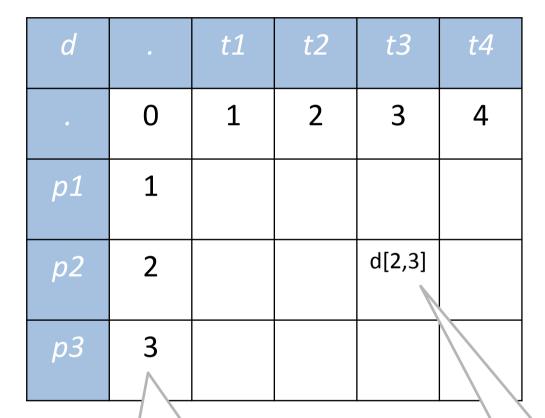
- inserció (p.e., canviar cot per coat),
- eliminació (p.e., canviar coat per cot), and
- *substitució* (p.e., canviar *coat* per *cost*).

També es podria considerar la *transposició*: canviar *cost* per *cots*.

Per fer-ho, va omplint una matriu *d* de manera que la posició [*m*,*n*] representa la distància d'edició entre el prefix de *m* caràcters d'un *patró* i el prefix de *n* caràcters d'un *text*.

patró	L	E	V	E	N	S	Н	T	E	I	N
text	M	Ε	Ι	L	Ε	N	S	Т	Ε	Ι	N

d[1][1]=1, $L \rightarrow M$, doncs només és una substitució. d[1][3]=3, $L \rightarrow MEI$, és una substitució i 2 insercions.

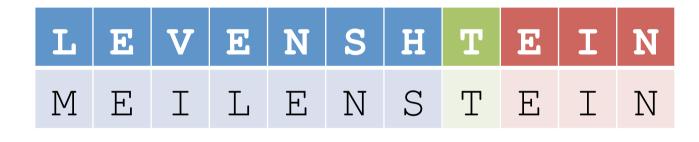
Aquests valors són trivials

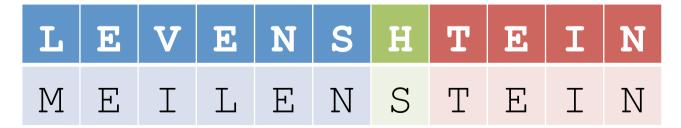
Com calculem aquests valors?

Suposem que ja tenim una alineació òptima entre els **prefixos** p[0,i-1] i t[0,j-1]. Què podem fer amb p[i] i t[j] i com calculem d [i,j]?

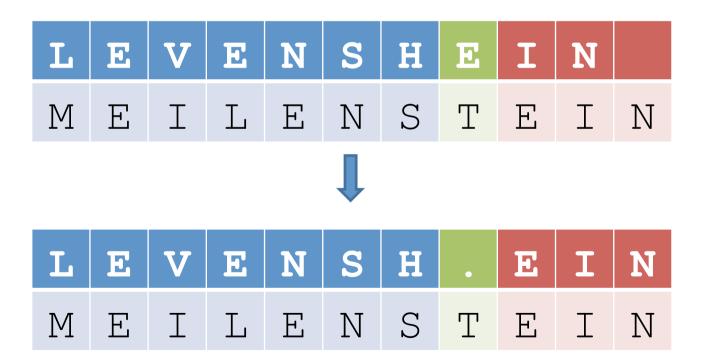
Només podem fer tres coses!

1. Fem que p[i] i t[j] facin correspondència. Si p[i]=t[j] llavors d[i,j]=d[i-1,j-1]. Sinó, d[i,j]=d[i-1,j-1]+1

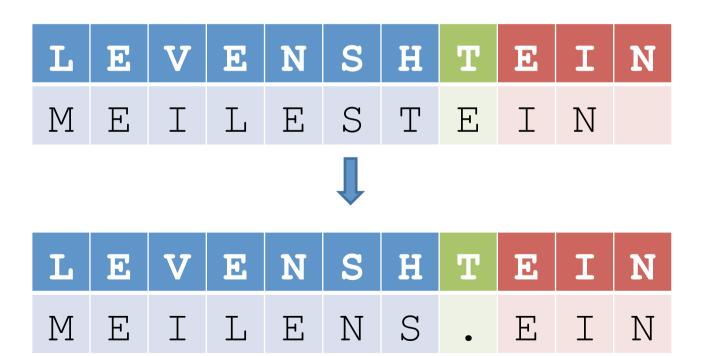

2. Decidim que hi ha un forat al patró, i per tant d[i,j]=d[i-1,j]+1

3. Decidim que hi ha un forat al text, i per tant d[i,j]=d[i,j-1]+1

Observació:

$$d[i,j]=$$
 $\min\{d[i-1,j]+1,d[i,j-1]+1,d[i-1,j-1]+cost\}$

Això és podria resoldre amb una crida recursiva, atès que nosaltres volem d[m,n] i coneixem d[0,:] i d[:,0], però la crida recursiva té massa cost computacional!

Podem seguir la mateixa estratègia que vam fer servir per la seqüència de Fibonacci.

minim
$$(d[i-1,j] + 1, d[i,j-1] + 1, d[i-1,j-1] + cost)$$

		G	U	M	В	0
	0	1	2	3	4	5
G	1					
Α	2					
М	3					
В	4					
0	5					
L	6					

		G	U	M	В	0
	0	1	2	3	4	5
G	1	0				
Α	2	1				
М	3	2				
В	4	3				
0	5	4				
L	6	5				

		G	U	М	В	0
	0	1	2	3	4	5
G	1	0	1			
Α	2	1	1			
M	3	2	2			
В	4	3	3			
0	5	4	4			
L	6	5	5			

		G	U	M	В	0
	0	1	2	3	4	5
G	1	0	1	2	3	
Α	2	1	1	2	3	
M	3	2	2	1	2	
В	4	3	3	2	1	
0	5	4	4	3	2	
L	6	5	5	4	3	

		G	U	M	В	0
	0	1	2	3	4	5
G	1	0	1	2		
Α	2	1	1	2		
М	3	2	2	1		
В	4	3	3	2		
0	5	4	4	3		
L	6	5	5	4		

		G	U	M	В	0
	0	1	2	3	4	5
G	1	0	1	2	3	4
Α	2	1	1	2	3	4
M	3	2	2	1	2	3
В	4	3	3	2	1	2
0	5	4	4	3	2	1
L	6	5	5	4	3	2

La matriu es pot omplir sequencialment:

Això té una complexitat O(mn) = calcular tots els elements de la matriu.

El nombre que queda a la cantonada de baix a la dreta de la matriu és la distància de Levenshtein entre les dues paraules.

Si volem saber les operacions, hem de buscar el camí mínim entre els extrems de la matriu o simplement guardar a cada pas la decisió presa respecte a l'edició.

		m	е	İ		е	n	S	t	е	İ	n
	0	1	2	ദ	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1	1	2	3	3	4	5	6	7	8	9	10
е	2	2	1	2	3	3	4	5	6	7	8	9
٧	3	3	2	2	3	4	4	5	6	7	8	9
е	4	4	က	က	က	თ	4	5	ω	ω	7	8
n	5	5	4	4	4	4	3	4	5	6	7	7
S	6	6	5	5	5	5	4	3	4	5	6	7
h	7	7	6	0	9	6	5	4	4	5	6	7
t	∞	8	7	7	7	7	6	5	4	5	6	7
е	o)	9	8	∞	∞	7	7	6	5	4	5	6
i	10	10	9	∞	9	∞	8	7	6	5	4	5
n	11	11	10	9	9	9	8	8	7	6	5	4

Hi ha dos possibles passos de cost mínim:

patró

text

L	E		V	E	N	S	Н	T	E	I	N
S	=	_	s	=	=	=	+	=	=	=	=
M	E	I	L	E	N	S		T	E	I	N

patró

text

L	E	V		E	N	S	Н	T	E	I	N
s	=	s	_	=	=	=	+	=	=	=	=
M	E	I	L	E	N	S		T	E	I	N

		k	i	t	t	е	n
	0	1	2	3	4	5	6
S	1	1	2	3	4	5	6
i	2	2	1	2	3	4	5
t	3	3	2	1	2	3	4
t	4	4	3	2	1	2	3
i	5	5	4	3	2	2	3
n	6	6	5	4	3	3	2
g	7	7	6	5	4	4	3

```
def levenshtein distance(first, second):
       if len(first) > len(second):
               first, second = second, first
       if len(second) == 0:
               return len(first)
       first length = len(first) + 1
        second length = len(second) + 1
       distance matrix = [[0] * second length for x in
                                                             range
(first length)]
       for i in range(first length): distance matrix[i][0] = i
       for j in range(second length): distance matrix[0][j]=j
       for i in xrange(1, first length):
               for j in range(1, second length):
                       deletion = distance matrix[i-1][j] + 1
                       insertion = distance matrix[i][j-1] + 1
                       substitution = distance matrix[i-1][j-1]
                       if first[i-1] != second[j-1]:
                              substitution += 1
                       distance matrix[i][j] = min(insertion,
                              deletion, substitution)
       return distance matrix[first length-1][second length-1]
```

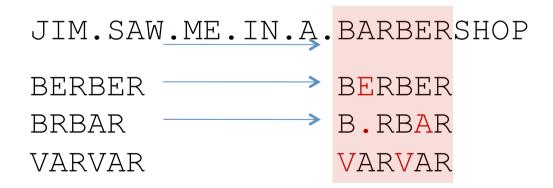
```
def levenshtein distance(first, second):
      if len(first) > len(second):
            first, second = second, first
      if len(second) == 0:
            return len(first)
      first length = len(first) + 1
      second length = len(second) + 1
      distance_matrix = [[0] * second_length for x
      in range(first length)]
               >>> a = [[0] * 3 for x in range (3)]
               >>> a
```

[[0, 0, 0], [0, 0, 0], [0, 0, 0]]

```
for i in range(first length): distance matrix[i][0] = i
for j in range(second length): distance matrix[0][j] = j
for i in range(1, first length):
      for j in range(1, second length):
             deletion = distance matrix[i-1][j] + 1
             insertion = distance matrix[i][j-1] + 1
             substitution = distance matrix[i-1][j-1]
             if first[i-1] != second[j-1]: substitution += 1
             distance matrix[i][j] = min(insertion,
                                 deletion, substitution)
return distance matrix[first length-1][second length-1]
```

Recordem que el nostre problema era:

Donat un patró P[1..m] i un text T[1..n], trobar el substring de T amb la distància d'edició mínima respecte a P.

Aquest problema el podem reformular així:

1. Per cada posició j del text T, i cada posició i al patró P, comprovarem tots els *substrings* de T que acaben a j, i determinarem quin és el que té distància mínima d'edició als primers i caràcters de P. Aquesta distància serà E(i,j).

p _o	•••	p _{i-3}	p _{i-2}	p _{i-1}	p _i	p _{i+1}	•••	d	
					t _j				– E=min{d}
				$\mathbf{t_{j-1}}$	t _j				
			t _{j-2}	t _{j-1}	t _i				
		t _{j-3}	t _{j-2}	t _{j-1}	t _i				

2. Un cop calculada E(i,j) per tots els valors de i i j, podem trobar la solució al problema original: és el (s) substring(s) amb E(m, j) mínima (essent m la longitud de P).

Però, com calculem E(m, j) de forma eficient?...

El càlcul de E(m, j) es pot fer amb l'algorisme de Levenshtein.

L'única diferència és que s'ha d'inicialitzar la primera fila amb zeros (=considerar que podem inserir tants espais en blanc al davant del patró com sigui necessari) i guardar com hem calculat E(m, j), és a dir si hem usat E(i-1,j), E(i,j-1) o E(i-1,j) –1) al calcular E(i, j).

Gràfics explicant-ho

El càlcul de E(x, y) té una complexitat de O(mn), mentre que la cerca del camí marxa enrere té O(n + m).

T: la cassa mes gran que mai ha existit

P: casa

Trobem tres respostes a distància 1:

cas

cass

cassa